

единъ простъ, здравъ и чистъ животъ, какъвто се живѣе въ село, въ българското незнайно село, може да се създаде една такава личностъ, като Инсарова. . . Такъвъ здравъ идеализъмъ, такъвъ възторгъ къмъ родното, е възможенъ само въ селяка.

. . . „А градътъ! голѣмия шуменъ градъ. — обмисляше тя, гдето, и честь, и слава, и богатства сж плъпнали по стѣни и улици; гдето семейството е само едно душно гнѣздо за почивка, за да може на другия день да излѣзе на улицата на показъ — тамъ такива души не се раждатъ. Улицата! — се потърси тя. Улицата! Безъ която не може: ни работникътъ, нито човѣка на наука, ни политикътъ, че даже и свещеникътъ; улицата! гдето отъ вѣжеиграча до куция излизатъ, да за да се прояви тѣхното съществуване; гдето всичко излиза, диша, живѣе, възжелава; улицата — е всичко за човѣка на града. Тѣй е било нѣкога на форумъ; после приспособиха църквата, сетне уредиха салонитѣ и най-после се създаде улицата. Суетнитѣ създадоха улицата; улицата ражда суетата. . .

И пакъ го погледна. Тя погледна съ смирение човѣка на селото, нейния Инсаровъ, и изпита благоговѣние. Ето човѣка на селото. И тя видѣ селото, както нѣколко пѣти го чу отъ него. То ѝ се мѣрна съ своитѣ ниски хижи, згушени въ сѣнкитѣ на овошки и дворища: съ неговитѣ необятни полета и скласили ниви, които се люлятъ на тъмни талази, съ кадифяни тучни пасбища, по които гойни стада пасатъ, съ зеленитѣ гори, замечтани при залѣзъ слънце, а вечеръ шепнѣйки дивни легенди. . .

И тя почувствува, че би било за нея мечтаното щастие, да може да се уедини съ Инсаровъ въ село; да се подслони съ него тамъ. . .

. . . Каква волностъ тамъ на село! Какво ограничение тукъ! Какво по-мило и смислено да заживѣешъ както ти тегли душата! — се питаше тя, — а не както